

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/71

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

(za obdobje 1. 1. 2009 - 31. 12. 2014)

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P3-0339	
Naslov programa	Raziskave na področju javnega zdravja Research In The Field Of Public Health	
Vodja programa	11867 Igor Švab	
Obseg raziskovalnih ur (vključno s povečanjem financiranja v letu 2014)	3400	
Cenovni razred	A	
Trajanje programa	01.2014 - 12.2014	
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	3333	NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE
	309	Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije - Soča
	381	Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta
	3334	NACIONALNI LABORATORIJ ZA ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	3	MEDICINA
	3.08	Javno zdravstvo (varstvo pri delu)
Družbeno-ekonomski cilj	07.	Zdravje
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	3	Medicinske vede
	3.03	Zdravstvene vede

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Povzetek raziskovalnega programa¹

SLO

Predvideni program smo v celoti realizirali.

Program je obsegal delo na štirih ključnih področjih.

DRUŽINSKA MEDICINA

Za cilje smo si izbrali področja duševnih motenj, vloge genetike na primarni ravni, nasilja v družini in na delovnem mestu, preventivi srčno-žilnih in drugih kroničnih bolezni, medicinske edukacije, pojava zdravstvenih problemov v populaciji, vzorca iskanja zdravstvene pomoči, organizacije in kakovosti dela ter urgentne medicine, vključeni pa smo bili tudi v veliko mednarodno randomizirano raziskavo o uporabi antibiotikov pri infekcijah spodnjih dihal v osnovnem zdravstvu.

NALEZLJIVE BOLEZNI

Za cilj raziskovanja na področju nalezljivih bolezni smo si zastavili izboljšano poznavanje novejših in javnozdravstveno pomembnih povzročiteljev, sodobno in učinkovito epidemiološko spremljanje, interpretacijo podatkov in diseminacijo informacij, znanja in veščin z uporabo elektronskih komunikacij.

BIOLOŠKO-MEDICINSKA ANTROPOLOGIJA

Raziskovalno delo je bilo usmerjeno v raziskave zdravja in staranja na populaciji Selške doline. Narejene so bile analize samoocene zdravstvenega stanja in jemanja predpisanih zdravil za prebivalce na izbranih planinskih in dolinskih lokacijah. V raziskavo smo vključili nove biološke markerje, da bi ugotovili kako korelirajo z boleznijo. Preučili smo tudi dosegljive raziskave romske kulture.

DUŠEVNO ZDRAVJE

Glavni raziskovalni fokus je bilo duševno zdravje in neenakosti v duševnem zdravju v sodobnem družbenem kontekstu. Raziskovali smo povezave med duševnim zdravjem in določenimi socialnoekonomskimi kazalniki. Ugotovili smo, da imajo mladostniki z slabšim socialnoekonomskim položajem slabše duševno zdravje. Ti rezultati so še posebej pomembni za razumevanje neenakosti v duševnem zdravju v Sloveniji in nadaljnjih razpravah in ukrepih. Ugotovitve smo objavili v člankih in znanstveni monografiji.

Raziskovali smo tudi negativni stres iz raziskave CINDI 2012 pri odraslih.

Sodelovali smo pri pripravi Resolucije o Nacionalnem programu za duševno zdravje.

REHABILITACIJA

Ugotovili smo:

1. Predlog idealnega in minimalnega izbora podatkov MKF zdravja in z zdravjem povezanih stanj vključenih pacientov na hospitalni rehabilitaciji ne opiše zadovoljivo, primeren pa je opis zdravja in z zdravjem povezanih stanj pri ambulantnem delu.
2. MKF seznam za preverjanje in jedrni nizi dobro opišejo zdravje in z zdravjem povezana stanja ljudi z različnimi okvarami, vendar je njihova uporaba v klinični praksi preveč zamudna.
3. Prevajanje rezultatov obstoječih ocenjevalnih lestvic v MKF kode je možno, vendar zelo zamudno. Dobro je imeti pripravljena ustrezna računalniško podprta orodja za prevajanje.
4. Uporaba MKF nam da za klinično odločanje pomembne dodatne podatke.
5. Testirali smo razvit računalniški program, ki bi olajšal in pospešil kodiranje kliničnih izvidov.
6. Pripravili smo vsebino enotne interdisciplinarne klinične poti za vse osebe na rehabilitaciji.

ANG

The planned programme was completed in its entirety. The program was conducted in four key areas.

FAMILY MEDICINE

The aims were from areas of mental health, genetics in primary care, family and workplace violence, non-communicable diseases prevention, medical education, health care problems in general population, health care seeking behaviour, quality of care and prehospital emergency medical services. We took part in a large primary care based randomised controlled trial on utility of antibiotics in lower respiratory tract infections.

INFECTIOUS DISEASES

The aims were: better understanding of new causative agents relevant for public health, up-to-date and efficient surveillance, interpretation and dissemination of information, knowledge and skills by means of electronic communications. The research of communicable diseases and infections relevant for public health in terms of their incidence and distribution by demographic and behavioural properties is of outstanding importance for target-oriented communication.

MEDICAL ANTHROPOLOGY

Anthropological research has been focused on the population research of health and aging in the Selška Valley. We analyzed self-reported health status and taking of prescribed medications in residents of selected mountain and valley locations. We included new biological markers that will be used in studies of isolated populations to find out the correlation with the diseases. We also studied the available studies on Roma culture.

MENTAL HEALTH

We examined the association between mental health status and certain socioeconomic indicators. It was found that adolescents with a lower socioeconomic position have poorer mental health. These results are particularly relevant for understanding mental health inequalities in Slovenia.

We analysed negative stress from the CINDI 2012 survey in adult population. We participated in preparing the Resolution on the National Mental Health Programme.

REHABILITATION

We found out that:

1. Suggested ICF data for ideal and minimal health surveys does not adequately describe the health and health-related components of the included rehabilitation inpatients, but it is appropriate for describing the health and health-related components of outpatients.
2. The ICF check list and core sets adequately describe the health and health-related components of persons with various disabilities, but their use in clinical practice is too time-consuming.
3. The results on the existing assessment scales can be translated into ICF codes, but this is also very time-consuming. It is advisable to develop suitable computer-assisted tools for such translation.
4. The use of the ICF provides relevant additional data for clinical decision-making.
5. We tested software intended to facilitate assignment of ICF codes to clinical reports.
6. We drafted the contents of a unified interdisciplinary clinical pathway for persons admitted to rehabilitation.

3.Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu, (vključno s predloženim dopolnjenim programom dela v primeru povečanja financiranja raziskovalnega programa v letu 2014)²

SLO

DRUŽINSKA MEDICINA

Za cilje raziskovanja na področju družinske medicine smo si izbrali področja duševnih motenj – depresije, vloge genetike na primarni ravni, nasilja v družini in na delovnem mestu, preventivi srčno-žilnih in drugih kroničnih bolezni, medicinske edukacije, pojava zdravstvenih problemov v populaciji, vzorca iskanja zdravstvene pomoči, organizacije in kakovosti dela ter urgentne medicine, vključeni pa smo bili tudi v veliko mednarodno randomizirano raziskavo o uporabi antibiotikov pri infekcijah spodnjih dihal v osnovnem zdravstvu.

NALEZLJIVE BOLEZNI

Z raziskavami na področju spremljanja nalezljivih bolezni smo se osredotočili na preučevanje črevesnih nalezljivih bolezni, vektorskih bolezni, respiratornih bolezni ter bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Objavili smo rezultate študije bremena črevesnih nalezljivih bolezni v Sloveniji in izračunali t.i.pomnoževalca, študije epidemioloških značilnosti in determinant klopnega meningoencefalitisa, študijo sprejemljivosti in dinamike prenosa VZV, ocenili prijavni sistem za norice in pasovec in raziskali ter objavili več prispevkov s področja akutnih okužb dihal: zaznava pojava gripe preko prodaje zdravil, znanje in stališča zdravnikov do cepljenja s pandemskim in sezonskim cepivom, breme hospitalizacij v času pandemije, primerjave demografskih, epidemioloških in kliničnih spremenljivk bolnikov s potrjeno influenco B podtipa Yamagata ali Victoria, ocenili vpliv sezone gripe in RSV na hospitalizacije otrok.

Razvili smo dobre prakse na področju cepljenja. Izdelali smo metodološko gradivo za uvedbo novih cepljenj (HPV, Pneumo). Poudarek je bil na učnih delavnicah, izdelavi spletnih gradiv za izobraževanje strokovne in splošne javnosti. Vsako leto smo izvedli program devetih učnih delavnic s področja varnega cepljenja. Za namensko razvito spletno stran smo pripravili gradivo za informiranje strokovne in splošne javnosti v slovenskem jeziku o gripi in cepljenju proti gripi in izvedli testiranje.

Izvedli smo spletno izobraževanje na temo pneumokoknih okužb in cepljenja proti pneumokonim okužbam.

Izdali smo prvi slovenski univerzitetni učbenik o cepivih in cepljenju in učbenik o osnovah javnega zdravja za diplomirane medicinske sestre in zdravstvenike.

V okviru s strani ARRS financiranega projekta z naslovom: »Vloga okolja in gostitelja pri pojavu in razvoju okužbe s Clostridium difficile« smo raziskovali dejavnike tveganja okužb s Clostridium difficile v izven-bolnišničnih populacijah in objavljali rezultate.

Analizirali smo podatke zbrane v slovenski nacionalni raziskavi okužb s humanimi papilomskimi virusi (HPV) v priložnostnem vzorcu žensk presejanih na raka materničnega vratu in v sodelovanju z Inštitutom za mikrobiologijo in imunologijo objavili tri članke: o prevalenci okužb materničnega vratu z visoko rizičnimi genotipi HPV, o prevalenci okužb z ostalimi genotipi HPV ter o seropozitivnosti za 15 genotipov (o seroprevalenci za tako številne HPV genotipe ni poročal še nihče).

Nadaljevali smo z razvojem mreže za epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb in v sodelovanju s sodelavci iz vseh bolnišnic za akutno oskrbo v Sloveniji objavili tri članke z rezultati Slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb.

Raziskovali smo spolno vedenje moških, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM) in vpliv diagnoze okužbe z virusom HIV na življenje in spolnost MSM in mladi raziskovalec Aleš Lamut je v 2013 uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo »Kulturno antropološki in epidemiološki vidiki spolnih praks istospolno usmerjenih moških v Sloveniji v obdobju porasta spolno prenosljivih okužb«

MEDICINSKO-BIOLOŠKA ANTROPOLOGIJA

Usmerili smo se v sodobne antropološke raziskave izoliranih populacij, ki ponazarjajo »naravni eksperiment« in so prve tovrstne raziskave v Sloveniji. Izvedene so bile raziskave »zdravja in staranja na raziskovalnem modelu populacije Selške doline. V tem okviru so bile izvedene antropološke meritve in uporabljeni številni mednarodni vprašalniki. Iz serije zbranih podatkov so bile narejene analize samoocene zdravstvenega stanja preiskovancev in jemanja predpisanih zdravil na izbranih planinskih in dolinskih lokacijah, ki so vključene v raziskovalni model. Na podlagi izdelanih ocenjevalnih tablic in anketnih vprašalnikov smo v raziskavo vključili nove biloške markerje, da bi ugotovili, kako korelirajo z boleznijo. Sodelovali smo tudi s tujimi znanstveniki (ZDA). Redno smo se udeleževali mednarodnih izobraževanj in organizirali mednarodne Antropološke šole ter znanstvene simpozije »Anthropology and PublicHealth z visoko mednarodno udeležbo: V tujini in doma je bil najodmevnejši: Promotion of anthropological science; Biological-medical anthropology-anthropology of future; independent international scientific event (2012)

V letu 2014 smo v zvezi z zdravjem in staranjem v Selški dolini v glavnem proučevali oslabelost preiskovancev, vzroke in povezanost različnih vplivov in njihovih interakcij na pojav. Organizirali in izvedli smo 4 Antropološko šole (drugo na terenu).

DUŠEVNO ZDRAVJE

Naš glavni raziskovalni fokus je bilo duševno zdravje in neenakosti v duševnem zdravju pri odraslih in mladostnikih v sodobnem družbenem kontekstu. Izhajali smo iz podatkov CINDI raziskave in mednarodne študije Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju, izvedene v Sloveniji v letu 2010. Raziskovali smo povezave med duševnim zdravjem in določenimi socialnoekonomskimi kazalniki (osebno socialno pozicijo in socialnoekonomskim položajem družine pri 15-letnih mladostnikih). Ti rezultati so še posebej pomembni za razumevanje neenakosti v duševnem zdravju v Sloveniji in nadaljnjih razpravah in ukrepih. Ugotovitve smo objavili v člankih in znanstveni monografiji.

Raziskovali smo tudi negativni stres iz raziskave CINDI 2012 pri odraslih. Del raziskav ki smo jih opravili, je bil usmerjen na področje samomora.

Poleg tega smo sodelovali pri pripravi Resolucije o Nacionalnem programu za duševno zdravje. REHABILITACIJA

Predvideni program smo v celoti realizirali.

Ugotovili smo:

1. Predlog idealnega in minimalnega izbora podatkov MKF zdravja in z zdravjem povezanih stanj vključenih pacientov na hospitalni rehabilitaciji ne opiše zadovoljivo, primeren pa je opis zdravja in z zdravjem povezanih stanj pri ambulantnem delu.
2. MKF seznam za preverjanje (ICF check list) in jedrni nizi dobro opišejo zdravje in z zdravjem povezana stanja ljudi z različnimi okvarami, vendar je njihova uporaba v klinični praksi preveč zamudna.
3. Prevajanje rezultatov obstoječih ocenjevalnih lestvic v MKF kode je možno, vendar zelo zamudno. Dobro je imeti pripravljena ustrezna računalniško podprta orodja za prevajanje.
4. Uporaba MKF nam da za klinično odločanje pomembne dodatne podatke.
5. Testirali smo razvit računalniški program, ki bi olajšal in pospešil kodiranje kliničnih izvidov.
6. Pripravili smo vsebino enotne interdisciplinarne klinične poti za vse osebe na rehabilitaciji.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

SLO

Ocenjujemo, da smo zastavljene raziskovalne cilje programa v celoti realizirali.

Slovenska družinska medicina je bila v tem obdobju na področju urgentne medicine v svetovnih merilih ena od vodilnih raziskovalnih organizacij na področju kapnometrije/kapnografije v predbolnišničnem okolju, kar je povečalo prepoznavnost slovenske medicine v svetovni javnosti, kot rezultat so bila številna vabila na različna strokovna srečanja in objava prvega učbenika s področja kapnografije. Vsako leto smo organizirali mednarodni tečaj za učitelje družinske medicine.

Primerjali smo demografske, epidemiološke in klinične spremenljivke bolnikov s potrjeno influenco B podtipa Yamagata ali Victoria. Raziskali smo dejavnike tveganja okužb s *Clostridium difficile* v domovih za starejše. Razvili smo dobre prakse na področju cepljenja. Izdelali smo metodološko gradivo za uvedbo novih cepljenj. Vsako leto smo izvedli program devetih učnih delavnic s področja varnega cepljenja.

Za namensko razvito spletno stran smo pripravili gradivo za informiranje strokovne in splošne javnosti v slovenskem jeziku o gripi in cepljenju proti gripi in izvedli testiranje.

Izvedli smo spletno izobraževanje na temo pneumokoknih okužb in cepljenja proti pneumokoknim okužbam.

Izvedli smo vse načrtovane analize podatkov zbranih v slovenski nacionalni raziskavi okužb s HPV v priložnostnem vzorcu žensk presejanih na raka materničnega vratu in objavili načrtovane tri članke.

Uspešno smo nadaljevali razvojem mreže za epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb in v sodelovanju s sodelavci iz vseh bolnišnic za akutno oskrbo v Sloveniji objavili tri članke z rezultati Slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb.

Kot načrtovano smo raziskovali spolno vedenje moških, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM) in vpliv diagnoze okužbe z virusom HIV na življenje in spolnost MSM in mladi raziskovalec Aleš Lamut je v 2013 uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo »Kulturno antropološki in epidemiološki vidiki spolnih praks istospolno usmerjenih moških v Sloveniji v obdobju porasta spolno prenosljivih okužb«.

Ugotovili smo, da imajo mladostniki z slabšim socialnoekonomskim položajem slabše duševno zdravje kot tisti z višjim socialnoekonomskim položajem.

Stopnja samomorilnosti v Sloveniji je v zadnjem desetletju staistično značilno upadla v primerjavi z obdobjem prej

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v letu 2014⁴

SLO

Sprememb v poteku programa ni bilo.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁵

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	31186137	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Trans-teoretični model stopenj sprememb pri dieti in telesni vadbi v procesu uravnavanja izgube telesne teže za pretežke in debele odrasle
		ANG	Transtheoretical model stages of change for dietary and physical exercise modification in weight loss management for overweight and obese adults
	Opis	SLO	Debelost je globalna grožnja javnemu zdravju. Po TTM SOC modelu so že dolgo najbolj koristne intervencije za spreminjanje načina življenja, vendar se podatki o učinkovitosti pri doseganju stabilne izgube telesne teže pri čezmerno težkih in debelih posameznikih precej razlikujejo. Raziskovalno vprašanje preglednega znanstvenega članka je bilo »Kakšni so učinki dietnih in/ali intervencij za spreminjanje telesne dejavnosti po TTMSOC modelu na trajno (leto dni ali daljšo) izgubo telesne teže pri čezmerno težkih in debelih odraslih?«
		Uporaba TTM SOC v kombinaciji z dieto in telesno aktivnostjo, ali obojega,	

	<p>je v obravnavanih raziskavah pokazalo nedoločene dokaze o vplivu takšnih posegov na trajnejšo izgubo teže (povprečna razlika v prid TTM SOC je bila med 2,1 kg in 0,2 kg v 24 mesecih). Identificirani pa so bili drugi pozitivni učinki, kot so spremembe v fizični aktivnosti in prehranskih navadah, ki so vključevali daljšo in bolj pogosto telesno vadbo, manjši vnos maščob ter večjo porabo sadja in zelenjave. Raziskave niso poročale o drugih pomembnih izidih, kot je z zdravjem povezana kakovost življenja, obolevnost in ekonomski stroški</p>
ANG	<p>Background Obesity is a global public health threat. The transtheoretical stages of change (TTM SOC) model has long been considered a useful interventional approach in lifestyle modification programmes, but its effectiveness in producing sustainable weight loss in overweight and obese individuals has been found to vary considerably. Objectives To assess the effectiveness of dietary intervention or physical activity interventions, or both, and other interventions based on the transtheoretical model (TTM) stages of change (SOC) to produce sustainable (one year and longer) weight loss in overweight and obese adults. Search methods Studies were obtained from searches of multiple electronic bibliographic databases. We searched The Cochrane Library, MEDLINE, EMBASE and PsycINFO. The date of the last search, for all databases, was 17 December 2013. Selection criteria Trials were included if they fulfilled the criteria of randomised controlled clinical trials (RCTs) using the TTM SOC as a model, that is a theoretical framework or guideline in designing lifestyle modification strategies, mainly dietary and physical activity interventions, versus a comparison intervention of usual care; one of the outcome measures of the study was weight loss, measured as change in weight or body mass index (BMI); participants were overweight or obese adults only; and the intervention was delivered by healthcare professionals or trained lay people at the hospital and community level, including at home. Data collection and analysis Two review authors independently extracted the data, assessed studies for risk of bias and evaluated overall study quality according to GRADE (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation). We resolved disagreements by discussion or consultation with a third party. A narrative, descriptive analysis was conducted for the systematic review. Main results A total of three studies met the inclusion criteria, allocating 2971 participants to the intervention and control groups. The total number of participants randomised to the intervention groups was 1467, whilst 1504 were randomised to the control groups. The length of intervention was 9, 12 and 24 months in the different trials. The use of TTM SOC in combination with diet or physical activity, or both, and other interventions in the included studies produced inconclusive evidence that TTM SOC interventions led to sustained weight loss (the mean difference between intervention and control groups varied from 2.1 kg to 0.2 kg at 24 months; 2971 participants; 3 trials; low quality evidence). Following application of TTM SOC there were improvements in physical activity and dietary habits, such as increased exercise duration and frequency, reduced dietary fat intake and increased fruit and vegetable consumption (very low quality evidence). Weight gain was reported as an adverse event in one of the included trials. None of the trials reported health-related quality of life, morbidity, or economic costs as outcomes. The small number of studies and their variable methodological quality limit the applicability of the findings to clinical practice. The main limitations include inadequate reporting of outcomes and the methods for allocation, randomisation and blinding; extensive use of self-reported measures to estimate the effects of interventions on a number of outcomes, including weight loss, dietary consumption and physical activity levels; and insufficient assessment of sustainability due to lack of post-intervention assessments. Authors' conclusions The evidence to support the use of TTMSOC in weight loss interventions is limited by risk of bias and imprecision, not allowing firm</p>

		conclusions to be drawn. When combined with diet or physical activity, or both, and other interventions we found very low quality evidence that it might lead to better dietary and physical activity habits. This systematic review highlights the need for well-designed RCTs that apply the principles of the TTM SOC appropriately to produce conclusive evidence about the effect of TTM SOC lifestyle interventions on weight loss and other health outcomes.
	Objavljeno v	Update Software; Cochrane database of systematic reviews; 2014; Iss. 2; Impact Factor: 5.939;Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 2.68; A': 1; WoS: PY; Avtorji / Authors: Mastellos Nikolaos, Gunn Laura H, Felix Lambert M, Car Josip, Majeed Azeem
	Tipologija	1.02 Pregledni znanstveni članek
2.	COBISS ID	3119589 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Neenakosti v duševnem zdravju slovenskih 15-letnikov glede na osebno socialno pozicijo in socialnoekonomski položaj družine
		ANG Mental health inequalities in Slovenian 15-year-old adolescents explained by personal social position and family socioeconomic status
	Opis	SLO Študija raziskuje povezave med samoocenjenim duševnim zdravjem in samoocenjeno finančno pozicijo, FAS-om, zaposlenostjo staršev, tipom družine, številom dobrih prijateljev in vrsto šole. Ugotovitve kažejo, da imajo dekleta slabše kazalnike duševnega zdravja kot fantje, mladostniki z nižjim socialnoekonomskim položajem pa imajo slabše duševno zdravje kot mladostniki z višjim socialnoekonomskim položajem
		ANG This study explore the associations between self-assessed mental health and self-assessed financial position, the Family Affluence Scale, parents' occupations, family type, the number of close friends, and the type of school. Findings from this study imply that gender, perceived material welfare, number of friends, and school type somewhat determine certain mental health indicators. Girls achieved a lower score for the mental health indicators than boys. Adolescents with a lower socioeconomic position have poorer mental health than those with a higher SEP.
	Objavljeno v	BioMed Central; International journal for equity in health; 2014; Vol. 13, no. 26; Impact Factor: 1.589;Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.575; A': 1; WoS: NE; Avtorji / Authors: Jeriček Klanšček Helena, Žiberna Janina, Korošec Aleš, Zorc Joca, Albreht Tit
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
3.	COBISS ID	2318821 Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO Epidemiološko spremljanje neželenih učinkov pridruženih cepljenju s pandemskim cepivom proti gripi v Sloveniji v sezoni 2009/10
		ANG Surveillance of adverse events following immunization against pandemic influenza in Slovenia in season 2009/10
	Opis	SLO Analizirani so podatki o prijavljenih primerih neželenih učinkov po cepljenju s pandemskim cepivom proti gripi. Narejena je ocena pasivnega in aktivnega sistema spremljanja neželenih učinkov po cepljenju. Delo je pomembno za razvoj stroke, saj doprinaša h kakovosti strokovnega pristopa pri izvajanju varnega cepljenja.
		ANG Scientific paper analysed the reported cases of adverse reactions following vaccination with pandemic influenza vaccine. The assessment of passive and active monitoring system for adverse events following vaccination. The work contributes to the quality of professional approach in the implementation of safe vaccination.
	Objavljeno v	Butterworth Scientific; Vaccine; 2010; Vol. 28, no. 33; str. 54675472

	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
4.	COBISS ID	2928869	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Vpliv influence in respiratornega sincicijskega virusa na hospitalizacije majhnih otrok zaradi akutnih okužb dihal: Slovenija, 2006-2011
		ANG	The impact of influenza and respiratory syncytial virus on hospitalizations of respiratory tract infections in young children : Slovenia, 2006-2011
	Opis	SLO	V raziskavi smo preučili vpliv sezone gripe in respiratornega sincicijskega virusa na presežek hospitalizacij v primerjavi s peri sezono in poletnimi meseci. Ugotovili smo, da ima največji vpliv RSV, manjši influenza A (H3N2) in najmanjši virus influence A (H1N1).
		ANG	The impact of influenza and respiratory syncytial virus on admissions caused by acute respiratory infections in small children has been studied. We found out that the most considerable excess of hospitalizations has been observed during respiratory syncytial virus season, in lesser extend during influenza A (H3N2) season. Influenza A(H1N1) had the smallest impact on excess hospitalizations when season, periseason and summer season were compared.
	Objavljeno v	Influenza and other respiratory viruses, ISSN 1750-2640, 2013, vol. 7, no. , str. 1-10, doi: 10.1111/irv.12134.	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
5.	COBISS ID	1178217	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Merjenje zmanjšane zmožnosti pri pacientih po preboleli možganski kapi z Mednarodno klasifikacijo funkcioniranja, zmanjšane zmožnosti in zdravja (MKF)
		ANG	Measuring patterns of disability using the International Classification of Functioning, Disability and Health in the post-acute stroke rehabilitation setting
	Opis	SLO	Ugotoviti ali z modelom mednarodne klasifikacije funkcioniranja, zmanjšane zmožnosti in zdravja (MKF) ugotovimo spremembe funkcioniranja pri subakutnih pacientih po preboleli možganski kapi. Metode: Vključili smo 197 oseb po preboleli možganski kapi ter jih ob sprejemu in odpustu ocenili z MKF seznamom za preverjanje in lestvico funkcijske neodvisnosti (FIM). Rezultati: Rehabilitacija je v povprečju trajala 60 dni, pacienti so bili v povprečju stari 60 let, povprečna ocena FIM ob sprejemu je bila 75 ter se je do odpusta popravila za 12,5 točk. Na področju telesnih funkcij smo opazili spremembe pri 10% pacientov pri 13 kategorijah MKF, na področju telesnih zgradb sprememb nismo opazili. 24 sprememb smo opazili na področju dejavnosti in sodelovanja ter dve pri dejavnostih okolja. Pri večini kategorij so bile spremembe na račun izboljšanja opisovalcev, pri dejavnostih okolja pa smo opisali nove kategorije. Sklep: Ocenjevanje MKF kategorij z opisovalci odkrije spremembe v funkcioniranju pri subakutnih bolnikih po preboleli možganski kapi, vključenimi v program rehabilitacije
		ANG	To determine whether the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) model is adequate for assessing disability patterns in stroke survivors in the sub-acute rehabilitation setting in terms of potential changes in functional profiles over time. Methods: Functional profiles of 197 stroke patients were assessed using the ICF Checklist and the Functional Independence Measure (FIM) at admission and discharge from rehabilitation hospital. Results: Mean rehabilitation duration was 60 days; patients' mean age was 60 years, with mean FIM-score 75 at admission. Mean FIM-score improvement at discharge was 12.5. Within Body Functions, changes in at least 10% of patients were found regarding 13 categories; no categories within Body Structures, 24 within Activities and Participation, and 2 within Environmental Factors. Changes were

		mostly due to improvement in qualifiers, except for within Environmental Factors, where they were due to use of additional categories. Conclusion: Rating ICF categories with qualifiers enables the detection of changes in functional profiles of stroke patients who underwent an inpatient rehabilitation programme
Objavljeno v	J. rehabil. med., 2011, vol. 43, no. 7, str. 590-601	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek	
1.	COBISS ID	31186905
		Vir: COBISS.SI
	Naslov	<p><i>SLO</i> Presečna študija za opredelitev dejavnikov, povezanih z izpostavljenostjo psihičnemu nasilju v partnerskih odnosih pri slovenskih obiskovalcih ambulant družinske medicine: kaj jih je najbolj prizadelo</p> <p><i>ANG</i> A cross-sectional study identifying the pattern of factors related to psychological intimate partner violence exposure in Slovenian family practice attendees</p>
	Opis	<p><i>SLO</i> Nasilje v partnerskih odnosih (NPO) šele postaja prepoznano kot javno-zdravstveni problem v Sloveniji. Raziskava je bila izvedena z namenom preučevanja zdravja in drugih značilnosti bolnikov v povezavi z izpostavljenostjo psihičnemu nasilju v partnerskih odnosih, s posebnim poudarkom na posebnostih, vezanih na spol obiskovalcev ambulant družinske medicine. Brezposelnost ali krajši delovni čas, višješolska izobrazba, trajanje partnerskega odnosa nad šest let in zgodovina nesoglasij v intimnem razmerju, so povečali verjetnost za izpostavljenosti psihičnemu NPO v vzorcu 470 bolnikov, vključenih v multicentrično presečno raziskavo. Pri ženskah sta brezposelnost in zgodovina nesoglasij v partnerskem odnosu povečali verjetnost za izpostavljenost psihičnemu nasilju.</p> <p><i>ANG</i> Background Intimate partner violence (IPV) is yet to be fully acknowledged as a public health problem in Slovenia. This study aimed to explore the health and other patient characteristics associated with psychological IPV exposure and gender-related specificity in family clinic attendees. Methods In a multi-centre cross-sectional study, 960 family practice attendees aged 18 years and above were recruited. In 689 interviews with currently- or previously-partnered patients, the short form of A Domestic Violence Exposure Questionnaire and additional questions about behavioural patterns of exposure to psychological abuse in the past year were given. General practitioners (GPs) reviewed the medical charts of 470 patients who met the IPV exposure criteria. The Domestic Violence Exposure Medical Chart Check List was used, collecting data on the patients% lives and physical, sexual and reproductive, and psychological health status, as well as sick leave, hospitalisation, visits to family practices and referrals to other clinical specialists in the past year. In multivariate logistic regression modelling the factors associated with past year psychological IPV exposure were identified, with $P < 0.05$ set as the level of statistical significance. Results Of the participants ($n = 470$), 12.1% ($n = 57$) were exposed to psychological IPV in the previous year (46 women and 11 men). They expressed more complaints regarding sexual and reproductive ($p = 0.011$), and psychological and behavioural status ($p < 0.001$), in the year prior to the survey. Unemployment or working part-time, a college degree, an intimate relationship of six years or more and a history of disputes in the intimate relationship, increased the odds of psychological IPV exposure in</p>

		the sample, explaining 41% of the variance. In females, unemployment and a history of disputes in the intimate relationship explained 43% of the variance. Conclusions The prevalence of psychological IPV above 10% during the past year was similar to earlier studies in Slovenia, although the predominance of better-educated people might be associated with lower tolerance toward psychological abuse. GPs should pay special attention to unemployed patients and those complaining about family disputes, to increase early detection.	
Šifra	F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
Objavljeno v	BioMed Central; BMC public health; 2014; Vol. 14, no. 223; Impact Factor: 2.321; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.984; WoS: NE; Avtorji / Authors: Selič Polona, Švab Igor, Kopčavar Guček Nena		
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	265551872	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Znanstvena monografija: Spremembe v vedenjih, povezanih z zdravjem mladostnikov v Sloveniji v obdobju 2002-2010.	
	ANG	Scientific monograph: Changes in health behaviour in adolescents in Slovenia from 2002 to 2010	
Opis	SLO	Gre za znanstveno monografijo o spremembah različnih vedenj, povezanih z zdravjem, socialnega konteksta, zdravstvenih izidov in tveganih vedenj od 2002 do 2010.	
	ANG	Scientific monograph address changes in health behaviour, social context, health outcomes and risk behaviour in adolescents in Slovenia from 2002 to 2010.	
Šifra	D.11	Drugo	
Objavljeno v	Ljubljana : Inštitut za varovanje zdravja, 2013		
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija		
3.	COBISS ID	256176128	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Cepljenje in cepiva - dobre prakse varnega cepljenja	
	ANG	Vaccination and Vaccines good practices on vaccination safety	
Opis	SLO	Prvi slovenski univerzitetni učbenik o cepljenju in cepivih ima na 174 straneh po poglavjih predstavljena cepiva in imunost, organizacijo cepljenja, dobro prakso cepljenja, obravnave nepričakovanih dogodkov pridruženih cepljenju, spremljanje neželenih učinkov pridruženih cepljenju, vodenje dokumentacije ter poročanje o cepljenju, pravne podlage za cepljenje.	
	ANG	The first Slovenian university textbook on immunization and vaccines, has 174 pages by chapter presents vaccines and immunity, the organization of vaccination, good practice on vaccination, management of unexpected events associated with vaccination, monitoring of adverse events following immunization, documentation management and reporting of vaccination, the legal basis for vaccination.	
Šifra	C.07	Drugo uredništvo	
Objavljeno v	Sekcija za preventivno medicino SZD; Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD; Inštitut za varovanje zdravja RS; 2011; 174 str.;		
Tipologija	2.03 Univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo		
4.	COBISS ID	1253225	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Merjenje funkcioniranja pri pacientih po preboleli možganski kapi z Mednarodno klasifikacijo funkcioniranja, zmanjšane zmožnosti in zdravja	

		(MKF)
	ANG	Measuring functioning of stroke patients using the ICF
Opis	SLO	Namen študije je bil z modelom Mednarodne klasifikacije funkcioniranja, zmanjšane zmožnosti in zdravja (MKF) opisati funkcioniranje in zmanjšane zmožnosti pacientov po preboleli možganski kapi sprejetih na rehabilitacijo. Metode: Vključili smo odrasle osebe po preboleli možganski kapi ter jih ocenili z lestvico funkcijske neodvisnosti (FIM), odgovorili so na vprašalnik SZO WHO-DAS II. MKF seznam za preverjanje smo izpolnili iz podatkov v medicinski dokumentaciji in dobljenih na timskih sestankih. Uporabili smo opisno statistiko. Natančno smo opisali MKF kategorije, pri katerih je imelo težave več kot 20% vključenih. Vključili smo 197 bolnikov, večinoma moških, starih okoli 60 let, s povprečno oceno po FIMu ob sprejemu 75. 20% pacientov je imelo težave pri 32 kategorijah telesnih funkcij, petih kategorijah telesnih zgradb, 27 kategorijah dejavnosti in sodelovanja in sedmih dejavnostnih okolja. MKF je novo orodje, ki pomaga strokovnjakom, ki delajo z bolniki po možganski kapi. Seznam za preverjanje nam da podatke o različnih posledicah možganske kapi, kot so okvare, težave pri dejavnostih in omejitve sodelovanja. Prikaže obsežne potrebe po rehabilitaciji in olajša upoštevanje potreb pacienta.
	ANG	Purpose. To describe functioning and disability in patients with stroke according to the model endorsed by the International Classification of Functioning Disability and Health (ICF) in a rehabilitation hospital. Methods. Adult patients with stroke were consecutively enrolled. The Functional Independence Measure (FIM) and the WHO Disability Assessment Schedule 2.0 (WHO-DAS 2.0) were administered in individual sessions. ICF checklist was applied on the basis of medical documentation and rehabilitation team meetings. Descriptive analyses were performed to report on FIM and WHO-DAS 2.0 scores. ICF categories reported as a problem by more than 20% of patients were described in detail. Results. Patients (197 in total) were mainly men, aged about 60, with average FIM score of 75. Within ICF Body Functions component 32 categories were applied in at least 20% of the patients, 5 within Body Structures, 27 within Activities and Participation and 7 within Environmental Factors. Conclusions. ICF represents a new integrative tool to help professionals dealing with stroke. The checklist captures the various sequels of stroke in terms of impairments, activity limitations and participation restrictions. It shows the extensive need for rehabilitation, whereby it facilitates consideration of the patient's needs
Šifra	B.04 Vabljen predavanje	
Objavljeno v	International Medical Development Forum 2011, Nanjing, China, July 8-10, 2011, GOLJAR, Nika, BURGER, Helena, VIDMAR, Gaj, MARINČEK, Črt. Measuring functioning of stroke patients using the ICF. V: Abstract & program. Montreal, Quebec: EPS Global Medical Development Inc., 2011, str. 87.	
Tipologija	1.07 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)	
5.	COBISS ID	7502157 Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO Javo zdravje
		ANG Public health
	Opis	SLO Opis: Učbenik »Javno zdravje« pokriva osnovne vsebine javnega zdravja za študente Fakultete za zdravstveno nego in jih opolnomoči oziroma omogoči pridobiti sposobnosti in znanja ter razširiti poznavanje na področju javnega zdravja. Obsega sledeče vsebine: raziskovalne metode, primerne za prakse na področju javnega zdravja, vključno z epidemiologijo, osnove statističnih metod in drugih metod za raziskovanje, vključno s kvalitativnimi raziskovalnimi metodami, epidemiologijo javno-zdravstveno pomembnih

		bolezni, preprečevanja bolezni, enakost, pravičnost in politike v javnem zdravju ter razumevanje upravljanja zdravstvenega varstva in zdravstvenih programov.
	ANG	Description: Public Health is a textbook which covers basic public health skills and competencies for students of Faculty of nursing to expand their public health knowledge. It contains research methods appropriate to public health practices, including epidemiology, statistical methods and other methods of enquiry including qualitative research methods, epidemiology of diseases of public importance, disease prevention, equality, equity and policy, and management of health care and health care programs.
Šifra	C.02	Uredništvo nacionalne monografije
Objavljeno v	V8isoka šola za zdravstveno nego, Jesenice	
Tipologija	2.03	Univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo

8. Drugi pomembni rezultati programske skupine^Z

Helena Jeriček Klanšček je nacionalna koordinatorica mednarodne raziskave Health Behaviour in School-Aged Children.

Saška Roškar je nacionalna predstavica pri mednarodni zvezi za preprečevanje samomora. V letu 2014

Janko Kersnik je predsednik Evropske akademije učiteljev družinske medicine EURACT

Izvedba 4. Antropološke šole (izobraževani-znanstveni program): Evolucija človeka, ena od najpomembnejših tem biološko medicinske antropologije (Antropološka šola na terenu).

Izvedba več mednarodnih tečajev za učitelje družinske medicine

9. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine^B

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Na podlagi rezultatov smo dobili možnost vpogleda v neenakosti na področju duševnega zdravja.

Izsledki poglobljenega preučevanja nalezljivih bolezni so prinesli nova spoznanja na področju nalezljivih bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem, vektorskih bolezni in akutnih okužb dihal in

predstavljajo podlago za ustrezen odgovor na tveganja za zdravje.

GENETIKA V DRUŽINSKI MEDICINI

Naš glavni namen raziskovanja je bil proučiti vlogo genetskih dejavnikov, razvidnih iz družinske anamneze, pri obravnavi bolnikov v družinski medicini. Ugotovili smo, da je zgolj na osnovi družinske anamneze, brez genetskih testov, možno ugotoviti stopnjo tveganja za razvoj srčno-žilnih, sladkorne in rakavih bolezni ter depresije. Ugotovili smo tudi, da bi bili zdravniki družinske medicine pripravljeni izvajati naloge, povezane z genetiko, pri vsakdanji obravnavi bolnikov, vendar si pri tem želijo dodatnih izobraževanj. Na osnovi ugotovitev bomo lahko načrtovali ukrepe za izboljšanje obravnave bolnikov v družinski medicini na področju medicinske genetike in primerne izobraževalne ukrepe za izboljšanje znanja na te področju.

NASILJE V DRUŽINI

Nasilje v družini naj bi se po resoluciji Svetovne zdravstvene organizacije v javnem zdravstvu obravnavalo prioritarno zaradi kratkoročnih in dolgoročnih posledic za posameznike, družine, okolja, države ter tudi za zdravstvene sisteme. V primerjavi z epidemijo kroničnih bolezni je bolj razširjeno in ga je moč preprečiti, kar je izziv tudi za družinsko medicino v Sloveniji. V našem

raziskovanju smo ugotavljali pogostnost nasilja v partnerskih odnosih pri obiskovalcih ambulant družinske medicine ter izdelali model, s katerim smo identificirali dejavnike, povezane z izkušnjo nasilja v partnerskih odnosih. Pogostnost nasilja v partnerskih odnosih v Sloveniji, ugotovljena v okolju družinske medicine, je 18 %, kar je primerljivo z izsledki tujih raziskav. Poleg ženskega spola in ločitve v preteklosti so bili identificirani demografski dejavniki, povezani z izkušnjo nasilja v partnerskih odnosih še nezaposlenost, višja ali visoka izobrazba in trajanje partnerskega odnosa nad šest let. Med dejavniki tveganja za nasilje sta bila še alkohol in mamila v družini ter višja starost partnerja. Starost nad 65 let in starševstvo dvema otrokoma sta se pokazala kot zaščitna dejavnika pred nasiljem v partnerskih odnosih.

ANG

The gathered data enabled us insight into mental health inequalities. The results of in-depth study of infectious diseases have brought new insights in the field of infectious diseases preventable by vaccination, vector diseases and acute respiratory infections and form the basis for an adequate response to health threats.

Knowledge developed in the context of our research and international cooperation is of great importance for the development of modern biological and medical anthropological science in Slovenia. With the help of foreign scientists are trying to develop this important Sciences at the global level and, therefore, also participates in various international sodelovanja. -translate
GENETICS IN FAMILY MEDICINE

Our main purpose of the survey was to examine the role of genetic factors, it appears from the family history in the treatment of patients in family medicine. We have found that it is only on the basis of family history, no genetic testing, it is possible to determine the degree of risk for the development of cardiovascular, diabetes, and cancer as well as depression. We have also found that they were family doctors willing to perform tasks related to genetics, the everyday management of patients, but in doing so they want additional training. Based on the findings we will be able to plan measures to improve the treatment of patients in family medicine in the field of medical genetics and adequate educational measures to improve knowledge in this field.

DOMESTIC VIOLENCE

Violence should be the resolution of the World Health Organization in public health considered a priority due to short-term and long-term consequences for individuals, families, the environment, the country, as well as for health systems. Compared to the epidemic of chronic disease is more common and can be prevented, which is a challenge for family medicine in Slovenia. In our research we determined the frequency of intimate partner violence in family medicine clinics visitors and created a model by which we identify factors associated with the experience of intimate partner violence. The incidence of intimate partner violence in Slovenia, found in the environment of family medicine, is 18%, which is comparable with the results of other studies. In addition, female and divorce in the past have been identified demographic factors associated with the experience of intimate partner violence and unemployment is higher or university education and the duration of the partnership over six years. Among the risk factors for violence were still alcohol and drugs in the family and the older age partner. Age over 65 years and parenting two children were found as a protective factor against violence in partner relationships.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Raziskovanje duševnega zdravju je ključno za načrtovanje ukrepov za preventivo duševnih težav in promocijo pozitivnega duševnega zdravja, kot tudi za delovanje na socialnem, gospodarskem in drugih področjih.

Nova znanstvena spoznanja študij, ki so bile izvedene v nacionalnih okvirih presegajo zgolj prenos tujih znanstvenih spoznanj v lokalno okolje, saj temeljijo na lastni izkušnji in s tem predstavljajo bistveno večjo dodano vrednost in možnost neposredne aplikacije brez prilagoditev.

Naše sodobne biološko medicinske raziskave v izoliranih populacijah kot naravnem laboratoriju tako imenovane raziskave »prorodnih eksperimentov« imajo tudi za razvoj Slovenije velik pomen. Med drugim baza dragocenih podatkov omogoča ohranjanje informacij o referenčnih

vrednostih, zelo potrebnih z ozirom na možnost spremljanja prihodnjega bio-medcinskega in socio kulturnega statusa populacije. Z modernizacijo in komunikacijami izolirane populacije povsod po svetu hitro izginjevajo in ta dragocena možnost tovrstnih raziskav bo potem za vedno izgubljena. Smo ena redkih držav Evrope, ki ji je še dana ta možnost. Raziskav v izoliranih populacijah, ki privedejo do pomembnih odkritij za človeka.

Raziskovalni rezultati pomenijo za Slovenijo velik napredek v razvoju zbiranja celovitih podatkov o zdravju posameznika in populacije ter so osnova za nadaljnje raziskave, načrtovanje mrež in dela.

GENETIKA V DRUŽINSKI MEDICINI

V slovenski družinski medicini smo vlogo genetike pri obravnavi bolnikov prepoznali kot slabo razvito področje. Slovenski zdravniki družinske medicine se zavedajo pomena uporabe genetike in družinske anamneze pri vodenju bolnikov na primarni ravni, a se za večino aktivnosti, povezanih z medicinsko genetiko, ne čutijo usposobljene. Potreben je razvoj ustreznih izobraževalnih metod, ki bodo zdravnike družinske medicine usposobile za delo z bolniki tudi z genetskega vidika. Potreben je razvoj smernic, ki bodo zagotavljale kakovostno delo. Prav tako je potreben razvoj orodja, ki bo omogočalo učinkovito prepoznavanje ogroženih bolnikov in njihovo pravilno obravnavo, vključno z interdisciplinarnim pristopom.

NASILJE V DRUŽINI

V slovenski družinski medicini smo nasilje v družini prepoznali kot relevanten javno-zdravstveni problem ter začeli usmerjati zdravnike v dejavno odkrivanje pri identificiranih dejavnikih, povezanih z izpostavljenostjo nasilju (ženski spol, nezaposlenost ipd.). V nadaljnjih raziskavah bi bilo nujno treba preveriti, ali je starost nad 65 let res varovalni dejavnik, ob tem pa krepiti kompetence z ustreznim izobraževanjem, ki naslavlja in spreminja stališča zdravnikov družinske medicine do nasilja ter jih opremi z ustreznimi pristopi za obravnavo. Za preverjanje dejavnikov, povezanih z izpostavljenostjo nasilju, je potrebno vzdolžno raziskovanje – multicentrično spremljanje kohorte bolnikov v daljšem časovnem obdobju ter natančno diagnosticiranje morebitnih okvar zdravja.

ANG

Research of mental health and mental health inequalities is the key factor for planning the prevention of mental health disorder and mental health promotion.

New scientific findings of studies that have been conducted in national contexts beyond the mere transfer of foreign scientific knowledge into the local environment, are based on specific experience and thus represent a significantly higher added value with the possibility of direct application without any adjustment.

Knowledge developed in the context of our research and international cooperation is of great importance for the development of modern biological and medical anthropological science in Slovenia. With the help of foreign scientists are trying to develop this important Sciences at the global level and, therefore, also participates in various international sodelovanja. -translate
GENETICS IN FAMILY MEDICINE

Our main purpose of the survey was to examine the role of genetic factors, it appears from the family history in the treatment of patients in family medicine. We have found that it is only on the basis of family history, no genetic testing, it is possible to determine the degree of risk for the development of cardiovascular, diabetes, and cancer as well as depression. We have also found that they were family doctors willing to perform tasks related to genetics, the everyday management of patients, but in doing so they want additional training. Based on the findings we will be able to plan measures to improve the treatment of patients in family medicine in the field of medical genetics and adequate educational measures to improve knowledge in this field.

DOMESTIC VIOLENCE

Violence should be the resolution of the World Health Organization in public health considered a priority due to short-term and long-term consequences for individuals, families, the environment, the country, as well as for health systems. Compared to the epidemic of chronic disease is more common and can be prevented, which is a challenge for family medicine in Slovenia. In our research we determined the frequency of intimate partner violence in family medicine clinics visitors and created a model by which we identify factors associated with the experience of intimate partner violence. The incidence of intimate partner violence in Slovenia, found in the environment of family medicine, is 18%, which is comparable with the results of

other studies. In addition, female and divorce in the past have been identified demographic factors associated with the experience of intimate partner violence and unemployment is higher or university education and the duration of the partnership over six years. Among the risk factors for violence were still alcohol and drugs in the family and the older age partner. Age over 65 years and parenting two children were found as a protective factor against violence in partner relationships.

10. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹¹

10.1. Diplome¹²

vrsta usposabljanja	število diplom
bolonjski program - I. stopnja	1
bolonjski program - II. stopnja	13
univerzitetni (stari) program	8

10.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹³

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR	
20462	Marta Grgič Vitek	☐	☒	☐	
36080	Katarina Tonin	☐	☒	☐	
29588	Aleš Lamut	☐	☒	☒	
24488	Janez Rifel	☐	☒	☒	
32521	Rade Iljaž	☐	☒	☐	
31964	Maša Serec	☐	☒	☒	
22819	Tatja Kostnapfel Rihtar	☐	☒	☐	
33831	Vlasta Vodopivec Jamšek	☐	☒	☐	
33845	Anja Černe	☐	☒	☐	
27798	Gordana Živčec Kalan	☐	☒	☐	
28218	Davorina Petek	☐	☒	☐	
32520	Zalika Klemenc Ketiš	☐	☒	☐	
33849	Alenka Simonič	☒	☐	☐	
33789	Tadeja Hočevar	☒	☐	☐	
33832	Ksenija Tušek Bunc	☐	☒	☐	

Legenda:

Mag. - Znanstveni magisterij

Dr. - Doktorat znanosti

MR - mladi raziskovalec

11. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
29588	Aleš Lamut	☐	☒	D - Javni zavod	
24488	Janez Rifel	☐	☒	D - Javni zavod	
31964	Maša Serec	☐	☒		

				F - Drugo	
--	--	--	--	-----------	--

Legenda zaposlitev:

- A - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
- B - gospodarstvo
- C - javna uprava
- D - družbene dejavnosti
- E - tujina
- F - drugo

12. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2014

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	

Legenda sodelovanja v programski skupini:

- A - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
- B - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
- C - študent - doktorand iz tujine
- D - podoktorand iz tujine

13. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹⁵

SLO

ARRS – L7-6806 Obvladovanje nalezljivih bolezni s cepljenjem: kdo so dvomljivci in nasprotniki cepljenja ter kako z njimi komunicirati? ARRS V4—0477 - Rezervoarji in vektorji, sistemi preprečevanja pojava in načini širjenja Coxiella burnetii pri živalih 1.1.2008—31.8.2010;
037397 (6OP) - HR4E (Mapiranje raziskav na področju zdravja v Evropi) 12.6.2007 – 12.6.2009;
2006203 DG SANCO – HEALTHREATS (Integrirani sistem za odločevalce na področju tveganj za zdravje in kriznem upravljanju) 30.5.2007 – 30.5.2010;
2004201 DG SANCO - VENICE (Nova Evropska integracija na področju cepljenja) 1.5.2006-29.7.2009;
2005212 DG SANC - VACSATC (Varnost cepljenja – odnos, usposabljanje in komuniciranje) 1.9.2006-31.8.2009;
2005206 DG SANCO – EPISOUTH (Mreža na področju obvladovanja tveganja za javno zdravje in druga biološka tveganja v Mediteranski regiji in Balkanu) 1.10.2006-30.09.2009;
2005210 DG SANCO – DIPNET (Mreža za epidemiološko spremljanje davice) 1.11.2006-31.12.2009;
FLUSECURE - Influenza Vaccine Procurement (Preskrba s cepivi proti gripi), 1.2.2006-31.7.2010.
SHIPSAN Train - Eu Ship Sanitation Training Network (Evropska mreža za izobraževanje na področju zdravja v ladijskem prometu), 20.11.2008 -20.5.2011.
EURO-MOMO- European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action (Evropsko

spremljanje presežne umrljivosti za javno zdravstveno ukrepanje=, 1.2.2008 - 31.1.2011.

Sodelovanje pri projektu The Global Pandemic Mortality Burden GLaMOR (projekt WHO, Global influenza Programme) in NIVEL (Netherlands Institute for Health Services Research) – objava publikacije 2013.

Sodelovanje v študiji o vplivu virusa influence B (Influenza B in General Practice (IBGP) na obolevnost v populaciji – priprava zaključnega poročila prvih treh let projekta. Koordinator je Inštitut Open Rome, Paris, Francija.

Sodelovanje v projektu DelFluWeb study: Determination of influenza outbreaks periods by a web-based Delphi method, Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale.

Sodelovanje v dveh, pri Evropski agenciji za zdravje in varstvo potrošnikov sofinanciranih, projektih v zvezi z okužbo s HIV med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi HIV COBATEST in SIALON II.

EMIS –European MSM Internet survey on knowledge, attitudes and behaviour as to HIV and STI MURINET – EU 035794-1 Multidisciplinary Research Network on Health and Disability in Europe

EASY-IMP Collaborative Development of Intelligent Wearable Meta-Products in the Cloud (NMP2-LA2013-609078)

Si-USA bilateralni antropološki projekt z Ohio State University USA:Assesing stress, frailty and health to travel senescence, aging and disease 2008-2010. *In tudi kasnejše sodelovanje.*

Si-BiH bilateralni projekt z Institut za genetičko Inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo 1.1.2014-31.12.2015:Analiza genetične diverzitete v izolirani humani populaciji Selške doline.

PHAMEU
PREDICT
GRACE

14.Vključenost v projekte za uporabnike, ki so v obdobju trajanja raziskovalnega programa (1.1.2009–31.12.2014) potekali izven financiranja ARRS¹⁶

SLO

15.Ocena tehnološke zrelosti rezultatov raziskovalnega programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁷

SLO

Predvidevamo, da bomo računalniški program, ki smo ga razvili, v naslednjih petih letih implementirali v klinično prakso.

16.Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja	☐ DA ☒ NE
potrebni finančni vložek	EUR
ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁸	

17.Izjemni dosežek v letu 2014¹⁹

17.1. Izjemni znanstveni dosežek

ERJAVEC, Tatjana, VIDMAR, Gaj, BURGER, Helena. Ali je obremenilno testiranje metoda za ugotavljanje sposobnosti hoje s protezo pri pacientih po transfermoralni amputaciji zaradi žilne

bolezni. Disability and rehabilitation, 2014, vol. 36, no. 14, str. 1148-1155. [COBISS.SI-ID 1848425]
IF=1.837 (2013)

17.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

BURGER, Helena. Najboljša proteza. V: 19th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine and 29th Annual Congress of the French Society of Physical and Rehabilitation Medicine, Marseille, 26th - 31st May 2014. Abstract book, (European journal of physical and rehabilitation medicine, vol. 50, no. 3, suppl. 1). Torino: Minerva Medica, 2014, str. 447. [COBISS.SI-ID 1897577]

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni;
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS;
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki;
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa.

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
matične RO (JRO in/ali RO s
koncesijo):*

in

vodja raziskovalnega programa:

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO
ZDRAVJE

Igor Švab

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana

11.3.2015

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/71

¹ Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. V primeru odobrenega povečanja obsega financiranja raziskovalnega programa v letu 2014 mora poročilo o realizaciji programa dela zajemati predložen program dela ob prijavi in predložen dopolnjen program dela v letu 2014. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, navedite: "Ni bilo sprememb.". Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Družbeno-ekonomski dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek

uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://www.sicris.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹¹ Upoštevajo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1.1.2009–31.12.2014), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹² Vpišite število opravljenih diplom v času izvajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času izvajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite "MR". [Nazaj](#)

¹⁴ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1.1.2009 do 31.12.2014), izberite oz. označite, kje so se zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁵ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁷ Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

¹⁹ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2015 v1.00b
2B-6D-22-EF-3F-B3-B0-6A-43-4F-EA-4F-6C-F4-F4-CB-5C-CD-5C-8E